

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نياشد تن من مباد
بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

محمد اسحاق برکت
ویرجینیا - امریکا
۲۴ جنوری ۲۰۱۰

بیانید پښتو بیاموزیم

گری پښتواولغونه (محاورة و لغات پښتو)

پنځم لوست
(درس پنجم)

در درس امروز پښتو از چند لغتی که از ترکیب حروف با نامها یا ضمائر حاصل میشوند، یادآور میشویم. معلومدار که این حروف پیش از آنکه با اسم یا ضمیر بحیث پیشوند یا پسوند وصل گردند، معنای مستقل ندارند مگر باتفاق هم معنای جانانه ای میگیرند که از استعمال و استماعش شنونده لذت میبرد و کیف میکند.

یکی از آن لغت شیرین پښتو حرف (سره) است. باین جملات توجه فرمائید:
- ما سره یعنی با، بامن، همراهی من، نزد من و غیره که اگر پیش از آن حرف (له) با لام مکسور- علاوه میشود آنرا مزه دار تر میسازد.

- له ما سره: ته نن زما مېلمه یی، نو له ما سره لار شه، تا ته به خوندوره شوروا پخه (جوره) کرم او په هغی کی به ښایسته ډېر تېپر (شلغم) هم واچوو. څرنگه، خوښه دې ده؟
که ستا پټاټی (کچالو) خوښیږی؟ له رومی باتینگو (بادنجان) سره دې جوړه ده؟ په رښتیا که له هغی سره باتینگو هم وي نو خوند به یی هم ډېر شي.
ترجمه عبارات بالا:

تو امروز مهمان من استی، پس با من برو، برای تو شوربای لذیذ خواهم پخت و در آن خوب زیاد شلغم نیز خواهم انداخت. چطور، خوش تان است؟ و یا شما کچالو را دوست دارید؟ با بادنجان رومی سازگارید؟ برآستی اگر با آن بادنجان رومی هم باشد لذتش بیشتر میشود.
علاقه مندان ارجمند جملات پښتوی بالا را چندین مرتبه بخوانند و بعد آنرا حفظ نمایند، برای محاوره شان خوب خواهد بود.

درانجا شما با چند لغت تقریباً نیمه متروک برمیخورید و آنها عبارتند از:

- تېپر (شلغم)
- پټاټی (کچالو) که آنرا با اندک تغییر (کچالان) میگویند.
- باټینگو (بادنجان) که سیاه آنر (تور باتینگو) و رومی آنرا درست تر (سره باتینگو) میگویند.
امروز پښتو زبانان ما بدون هر نوع زبان ستیزی و تبعیض لسانی این لغات خالص و سجه پښتو را به لسان دری، در پښتوی خود (شلغم، کچالو و با دنجان یا بصورت مختصر بانجان) میگویند
بدین لحاظ آنها را نیمه متروک گفتم.

همچنین :

- لیه تا سره - با تو ، نزد تو ، همراهی تو
 - له هغه سره
 - له هغی سره
 - له احمد سره
 - لیه کتاب سره کتابچه هم راوړه
 - لیه وریجو سره غوښنه هم پخه کړئ
- حرف دیگری که ازان درین درس و ازین سلسله باید یاد آور شوم حرف:
- کره است که به تنهایی معنی ندارد، مگر وقتی در آخر ضمائر می نشیند صاحب کمال میشود و معنی میدهد و شما این معانی را در جملات زیر ملاحظه میفرمائید:
- احمد زموږ کره مېلمه دی
 - تر څو چې زما غوښتني نه وي منلي شوي زه به ستا سو کره نه درخم.
 - د څوم کره کراره کراری ده خو د ناوې کره نجوني دريه وهي.
 - هغه زموږ کره نه وو راغلی هغه به بل چپرته تللی وي.
 - ته پروڼ د چا کره مېلمه وي؟
 - د دوی کره (درخانه آنها)
 - د احمد دوی په کلي کې (در خانه احمد شان)
- بخاطر داشته باشید که (کره) فقط در عبارات و جملات بالا و امثالهم استعمال شده صرف معنای (درخانه) را افاده میکند و بس

تا درس بعدی شما را به خدا میسپارم ! موفق و سرفراز باشید!